

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः ॥
हरिः ॐ

5.1 पञ्चमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः - उरव्याग्निक

Contents

5.1 पञ्चमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः - उख्याग्रिकथनं

1

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः ॥ हरिः ॐ

5.1 पञ्चमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः - उख्याग्रिकथनं

5.1 पञ्चमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः - उख्याग्रिकथनं

TS 5.1.1.1

सावि॒त्राणि॑ । जुहो॒ति । प्रसू॑त्या इति॒ प्र - सू॒त्यै । चतु॑र्गृही॒तेनेति॑ चतुः - गृही॒तेन॑ । जुहो॒ति ।
चतु॑ष्पादु इति॒ चतुः-पा॒दुः । प॒शवः॑ । प॒शून् । ए॒व । अवे॑ति । रु॒न्धे । चत॑स्रः । दि॒शः ।
दि॒क्षु । ए॒व । प्रती॑ति । ति॒ष्ठति॑ । छन्दा॑सि । दे॒वेभ्यः॑ । अपे॑ति । अ॒क्राम॑न् । न । वः ।
अ॒भागा॑नि । ह॒व्यम् । व॒क्ष्या॑मः । इति॑ । तेभ्यः॑ । ए॒तत् । चतु॑र्गृही॒तमिति॑ चतुः - गृही॒तम् ।
अ॒धा॒र॒य॒न् । पु॒रोनु॑वा॒क्याया॑ इति॒ पुरः - अनु॑वा॒क्यायै॑ । या॒ज्यायै॑ । दे॒वता॑यै । व॒षट् द्वा॒राये॑ति॒
व॒षट् - का॒राय॑ । यत् । चतु॑र्गृही॒तमिति॑ चतुः - गृही॒तम् । जुहो॒ति । छन्दा॑सि । ए॒व ।
तत् । प्री॒णाति॑ । ता॒मि । अ॒स्य । प्री॒तानि॑ । दे॒वेभ्यः॑ । ह॒व्यम् । व॒हन्ति॑ । यम् । का॒मये॑त । 1

TS 5.1.1.2

पापी॑यान् । स्या॒त् । इति॑ । एकै॑क॒मित्येक॑म् - ए॒कम् । तस्य॑ । जुहु॒यात् । आहु॑तीभि॒रित्याहु॑ति
- भिः । ए॒व । ए॒नम् । अवे॑ति । गृ॒ह्णाति॑ । पापी॑यान् । भ॒वति॑ । यम् । का॒मये॑त । वसी॑यान्
। स्या॒त् । इति॑ । सर्वा॑णि । तस्य॑ । अ॒नुद्रु॑त्येत्य॒नु - द्रु॒त्यै । जुहु॒यात् । आहु॑त्येत्या - हु॒त्या
। ए॒व । ए॒नम् । अ॒भीति॑ । क्र॒म॒यति॑ । वसी॑यान् । भ॒वति॑ । अथो॑ इति॑ । य॒ज्ञस्य॑ । ए॒व

। एषा । अ॒भिक्रा॑न्तिरित्य॒भि - क्र॑न्तिः । ए॒ति । वै । ए॒षः । य॒ज्ञमु॒खादि॑तिं य॒ज्ञ-मु॒खात् । ऋ॒द्ध्याः । यः । अ॒ग्नेः । दे॒वता॑याः । ए॒ति । अ॒ष्टौ । ए॒तानि॑ । सा॒वि॒त्राणि॑ । भ॒वन्ति॑ । अ॒ष्टाक्ष॑रेत्य॒ष्टा - अ॒क्षरा॑ । गा॒य॒त्री । गा॒य॒त्रः । 2

TS 5.1.1.3

अ॒ग्निः । तेन॑ । ए॒व । य॒ज्ञमु॒खादि॑तिं य॒ज्ञ - मु॒खात् । ऋ॒द्ध्याः । अ॒ग्नेः । दे॒वता॑यै । न । ए॒ति । अ॒ष्टौ । सा॒वि॒त्राणि॑ । भ॒वन्ति॑ । आ॒हु॒तिरि॒त्या - हू॒तिः । न॒व॒मी । त्रि॒वृ॒तमि॑तिं त्रि - वृ॒तम् । ए॒व । य॒ज्ञमु॒ख इति॑ य॒ज्ञ - मु॒खे । वी॒ति । या॒त॒य॒ति । य॒दि । का॒मये॑त । छ॒न्दा॑श्सि । य॒ज्ञय॑श॒सेने॑तिं य॒ज्ञ - य॒श॒सेन॑ । अ॒र्प॒ये॒यम् । इति॑ । ऋ॒चम् । अ॒न्त॒माम् । कु॒र्या॒त् । छ॒न्दा॑श्सि । ए॒व । य॒ज्ञय॑श॒सेने॑तिं य॒ज्ञ - य॒श॒सेन॑ । अ॒र्प॒य॒ति । य॒दि । का॒मये॑त । य॒ज॒मान॑म् । य॒ज्ञय॑श॒सेने॑तिं य॒ज्ञ - य॒श॒सेन॑ । अ॒र्प॒ये॒यम् । इति॑ । य॒जुः । अ॒न्त॒मम् । कु॒र्या॒त् । य॒ज॒मान॑म् । ए॒व । य॒ज्ञय॑श॒सेने॑तिं य॒ज्ञ - य॒श॒सेन॑ । अ॒र्प॒य॒ति । ऋ॒चा । स्तो॒मम् । स॒मि॒ति । अ॒र्ध॒य॒ । इति॑ । 3

TS 5.1.1.4

आ॒ह । स॒मृ॒द्ध्या इति॑ सं - ऋ॒द्ध्यै । च॒तु॒भि॒रिति॑ च॒तुः - भिः । अ॒ग्निम् । ए॒ति । दु॒त्ते । च॒त्वारि॑ । छ॒न्दा॑श्सि । छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः - भिः । ए॒व । दे॒वस्य॑ । त्वा । स॒वि॒तुः । प्र॒स॒व इति॑ प्र - सु॒वे । इति॑ । आ॒ह । प्र॒सू॒त्या इति॑ प्र - सू॒त्यै । अ॒ग्निः । दे॒वेभ्यः॑ । नि॒ला॒य॒त । सः । वे॒णुम् । प्रे॒ति । अ॒वि॒श॒त् । सः । ए॒ताम् । ऊ॒तिम् । अ॒नु । स॒मि॒ति । अ॒च॒र॒त् । यत् । वे॒णोः । सु॒षि॒रम् । सु॒षि॒रा । अ॒ग्निः । भ॒वति॑ । स॒यो॒नि॒त्वाये॑तिं स॒यो॒नि - त्वा॒य॑ । सः । य॒त्रय॑त्रेति॑ य॒त्र - य॒त्र । अ॒व॒स॒त् । तत् । कृ॒ष्णम् । अ॒भ॒व॒त् । क॒ल्मा॑षी । भ॒वति॑ । रू॒पस॑मृ॒द्ध्या इति॑ रू॒प - स॒मृ॒द्ध्यै । उ॒भ॒य॒तः क्ष॑णूरित्यु॒भय॑तः-क्ष॑णूः । भ॒वति॑ । इ॒तः । च॒ () । अ॒मु॒तः । च॒ । अ॒र्क॒स्य॑ । अ॒व॒रु॒द्ध्या इत्य॑व - रु॒द्ध्यै । व्या॒म॒मा॒त्रीति॑ व्या॒म - मा॒त्री । भ॒वति॑ । ए॒ताव॑त् । वै । पु॒रु॒षे । वी॒र्य॑म् । वी॒र्य॑स॒म्मि॒तेति॑ वी॒र्य - स॒म्मि॒ता । अ॒प॒रि॒मि॒तेत्य॑प॒रि॒मि॒ता

। भवति । अपरिमितस्येत्यपरि - मितस्य । अवरुद्ध्या इत्यव - रुद्ध्यै । यः । वनस्पतीनाम् । फलग्रहिरिति फल - ग्रहिः । सः । एषाम् । वीर्यावानिति वीर्य - वान् । फलग्रहिरिति फल - ग्रहिः । वेणुः । वैणवी । भवति । वीर्यस्य । अवरुद्ध्या इत्यव - रुद्ध्यै ॥ 4

(कामयेत - गायत्रौ - ऽर्द्धयेति - च - सप्तविंशतिश्च) (A1)

TS 5.1.2.1

व्यृद्धमिति वि - ऋद्धम् । वै । एतत् । यस्स्य । यत् । अयजुष्केणेत्ययजुः-केन । क्रियते । इमाम् । अगृभ्णन् । रशनाम् । ऋतस्य । इति । अश्वाभिधानीमित्यश्व - अभिधानीम् । एति । दुत्ते । यजुष्कृत्या इति यजुः-कृत्यै । यस्स्य । समृद्ध्या इति सं-ऋद्ध्यै । प्रतूर्तमिति प्र - तूर्तम् । वाजिन् । एति । द्रव । इति । अश्वम् । अभीति । दुधाति । रूपम् । एव । अस्य । एतत् । महिमानम् । व्याचष्टे इति वि - आचष्टे । युञ्जाथाम् । रासंभम् । युवम् । इति । गर्दभम् । असंति । एव । गर्दभम् । प्रतीति । स्थापयति । तस्मात् । अश्वीत् । गर्दभः । असंत्तर् इत्यसंत् - तर्ः । योगेयोग इति योगे - योगे । तवस्तरमिति तवः - तर्म् । इति । आह । 5

TS 5.1.2.2

योगेयोग इति योगे - योगे । एव । एनम् । युङ्हे । वाजेवाज इति वाजे- वाजे । हवामहे । इति । आह । अन्नम् । वै । वाजः । अन्नम् । एव । अवेति । रुन्धे । सखायः । इन्द्रम् । ऊतये । इति । आह । इन्द्रियम् । एव । अवेति । रुन्धे । अग्निः । देवेभ्यः । निलायत । तम् । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । अन्विति । अविन्दुत् । प्राजापत्य इति प्राजा - पत्यः । अश्वः । अश्वेन । समिति । भुरति । अनुवित्या इत्यनु - वित्यै । पापवस्यसमिति पाप - वस्यसम् । वै । एतत् । क्रियते । यत् । श्रेयसा । च । पापीयसा । च । समानम् । कर्म । कुर्वन्ति । पापीयान् । 6

TS 5.1.2.3

हि । अश्व॑त् । गर्द॑भः । अश्व॑म् । पूर्व॑म् । न॒यन्ति॑ । पा॒प॒व॒स्य॒सस्येति॑ पाप - व॒स्य॒सस्य॑ ।
 व्यावृ॑त्त्या इति॑ वि - आवृ॑त्त्यै । तस्मा॑त् । श्रेया॑ंसम् । पापी॑यान् । प॒श्चात् । अन्वि॑ति । ए॒ति॒
 । ब॒हुः । वै । भव॑तः । भ्रातृ॑व्यः । भव॑ति । इ॒व । खलु॑ । वै । ए॒षः । यः । अ॒ग्निम् ।
 चि॒नुते॑ । व॒ज्री । अश्वः॑ । प्र॒तूर्व॑न्निति॑ प्र - तूर्व॑न् । एति॑ । इ॒हि । अ॒व॒क्राम॑न्नित्य॑व - क्राम॑न् ।
 अश॑स्तीः । इति॑ । आ॒ह । वज्रे॑ण । ए॒व । पा॒प्मान॑म् । भ्रातृ॑व्यम् । अवे॑ति । क्राम॑ति । रु॒द्रस्य॑
 । गा॒णप॑त्यादिति॑ गा॒ण - प॒त्यात् । इति॑ । आ॒ह । रौ॒द्राः । वै । प॒शवः॑ । रु॒द्रात् । ए॒व । 7

TS 5.1.2.4

प॒शून् । नि॒र्या॑च्येति॑ निः - या॑च्यं । आ॒त्मनै॑ । कर्म॑ । कुरु॑ते । पू॒ष्णा । स॒युजे॑ति॑ स-यु॒जा ।
 सह॑ । इति॑ । आ॒ह । पू॒षा । वै । अ॒द्धना॑म् । स॒नेते॑ति॑ सं - ने॒ता । सम॑ष्ट्या इति॑ सं - अ॒ष्ट्यै
 । पु॒री॒षाय॑तन् इति॑ पु॒रीष॑ - आ॒य॒त॒नः । वै । ए॒षः । यत् । अ॒ग्निः । अ॒ङ्गिर॑सः । वै । ए॒तम्
 । अ॒ग्रे । दे॒वता॑नाम् । समि॑ति । अ॒भ॒र॒न् । पृ॒थि॒व्याः । स॒ध॒स्था॑दिति॑ स॒ध - स्था॑त् । अ॒ग्निम्
 । पु॒री॒ष्यम् । अ॒ङ्गिर॑स्वत् । अ॒च्छ । इ॒हि । इति॑ । आ॒ह । सा॒य॒त॒नमि॑ति॑ स - आ॒य॒त॒नम् ।
 ए॒व । ए॒नम् । दे॒वता॑भिः । समि॑ति । भ॒र॒ति । अ॒ग्निम् । पु॒री॒ष्यम् । अ॒ङ्गिर॑स्वत् । अ॒च्छ ।
 इ॒मः । इति॑ । आ॒ह । येन॑ । 8

TS 5.1.2.5

स॒ग॒च्छ॑ते इति॑ सं - ग॒च्छ॑ते । वा॒जम् । ए॒व । अ॒स्य॑ । वृ॒द्धे । प्र॒जाप॑तय इति॑ प्र॒जा - प॒त॒ये
 । प्र॒तिप्रो॑च्येति॑ प्र॒ति - प्रो॑च्यं । अ॒ग्निः । स॒भृ॒त्य इति॑ सं - भृ॒त्यः । इति॑ । आ॒हुः । इ॒यम्
 । वै । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा-प॒तिः । तस्याः॑ । ए॒तत् । श्रो॒त्रम् । यत् । व॒ल्मीकः॑ । अ॒ग्निम्
 । पु॒री॒ष्यम् । अ॒ङ्गिर॑स्वत् । भ॒रि॒ष्या॒म् । इति॑ । व॒ल्मीक॑वृ॒षामि॑ति॑ व॒ल्मीक॑ - वृ॒षाम् । उ॒पेति॑
 । ति॒ष्ठ॒ते । सा॒क्षा॑दिति॑ स-अ॒क्षात् । ए॒व । प्र॒जाप॑तय इति॑ प्र॒जा - प॒त॒ये । प्र॒तिप्रो॑च्येति॑ प्र॒ति

- प्रोच्यं । अग्रिम् । समितिं । भुरति । अग्रिम् । पुरीष्यम् । अङ्गिरस्वत् । भुराम् । इति ।
 । आह । येन । संगच्छत इति सं-गच्छते । वाजम् । एव । अस्य । वृद्धे । अन्विति ।
 अग्निः । उषसाम् । अग्रम् । 9

TS 5.1.2.6

अख्यत् । इति । आह । अनुख्यात्या इत्यनु - ख्यात्यै । आगत्येत्या - गत्यं । वाजी
 । अद्धनः । आक्रम्येत्या - क्रम्यं । वाजिन् । पृथिवीम् । इति । आह । इच्छति ।
 एव । एनम् । पूर्वया । विन्दति । उत्तरयेत्युत् - तरया । द्वाभ्याम् । एति । क्रमयति
 । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै । अनुरूपाभ्यामित्यनु - रूपाभ्याम् । तस्मात् । अनुरूपा
 इत्यनु-रूपाः । पशवः । प्रेति । जायन्ते । द्यौः । ते । पृष्ठम् । पृथिवी । सधस्थमिति सध
 - स्थम् । इति । आह । एभ्यः । वै । एतम् । लोकेभ्यः । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः
 । समिति । ऐरयत् । रूपम् । एव । अस्य । एतत् । महिमानम् । व्याचष्ट इति वि -
 आचष्टे । वृज्जी । वै () । एषः । यत् । अश्वः । दुद्धिरिति दत् - भिः । अन्यतोदद्ध्य
 इत्यन्यतोदत्-भ्यः । भूयान् । लोमभिरिति लोम-भिः । उभयादद्ध्य इत्युभयादत् - भ्यः । यम् ।
 द्विष्यात् । तम् । अधस्पदमित्यधः - पदम् । ध्यायेत् । वज्रेण । एव । एनम् । स्तृणुते ॥ 10

(आह - पापीयान् - रुद्रादेव - येना - ऽग्रं - वृज्जी वै - सप्तदश च) (A2)

TS 5.1.3.1

उदिति । क्राम् । उदिति । अक्रमीत् । इति । द्वाभ्याम् । उदिति । क्रमयति । प्रतिष्ठित्या
 इति प्रति - स्थित्यै । अनुरूपाभ्यामित्यनु-रूपाभ्याम् । तस्मात् । अनुरूपा इत्यनु-रूपाः ।
 पशवः । प्रेति । जायन्ते । अपः । उपेति । सृजति । यत्र । वै । आपः । उपगच्छन्तीत्युप
 - गच्छन्ति । तत् । ओषधयः । प्रतीति । तिष्ठन्ति । ओषधीः । प्रतितिष्ठन्तीरिति प्रति -
 तिष्ठन्तीः । पशवः । अनु । प्रतीति । तिष्ठन्ति । पशून् । यज्ञः । यज्ञम् । यजमानः ।

यजमानम् । प्रजा इति प्र-जाः । तस्मात् । अपः । उपेति । सृजति । प्रतिष्ठित्या इति प्रति -
स्थित्यै । यत् । अद्भ्युः । अनग्नौ । आहुतिमित्या - हुतिम् । जुहुयात् । अन्धः । अद्भ्युः
। 11

TS 5.1.3.2

स्यात् । रक्षांसि । यज्ञम् । हन्युः । हिरण्यम् । उपास्येत्युप - अस्य । जुहोति । अग्निवतीत्याग्नि
- वति । एव । जुहोति । न । अन्धः । अद्भ्युः । भवति । न । यज्ञम् । रक्षांसि । घ्नन्ति
। जिघर्षि । अग्निम् । मनसा । घृतेन । इति । आह । मनसा । हि । पुरुषः । यज्ञम् ।
अभिगच्छतीत्याभि - गच्छति । प्रतिक्ष्यन्तमिति प्रति - क्ष्यन्तम् । भुवनानि । विश्वा । इति ।
आह । सर्वम् । हि । एषः । प्रत्यङ् । क्षेति । पृथुम् । तिरश्चा । वयसा । बृहन्तम् । इति
। आह । अल्पः । हि । एषः । जातः । महान् । 12

TS 5.1.3.3

भवति । व्यचिष्टम् । अन्नम् । रभसम् । विदानम् । इति । आह । अन्नम् । एव । अस्मै
। स्वदयति । सर्वम् । अस्मै । स्वदते । यः । एवम् । वेद । एति । त्वा । जिघर्षि ।
वचसा । घृतेन । इति । आह । तस्मात् । यत् । पुरुषः । मनसा । अभिगच्छतीत्याभि -
गच्छति । तत् । वाचा । वदति । अरक्षसा । इति । आह । रक्षसाम् । अपहत्या इत्यप
- हृत्यै । मर्यश्रीरिति मर्य - श्रीः । स्पृहयद्वर्ण इति स्पृहयत्-वर्णः । अग्निः । इति । आह ।
अपचितिमित्यप-चितिम् । एव । अस्मिन् । दुधाति । अपचितिमानित्यपचिति - मान् । भवति
। यः । एवम् । 13

TS 5.1.3.4

वेद । मनसा । तु । वै । ताम् । आप्तुम् । अरुहति । याम् । अद्भ्युः । अनग्नौ ।
आहुतिमित्या - हुतिम् । जुहोति । मनस्वतीभ्याम् । जुहोति । आहुत्योरित्या - हृत्योः । आस्यै

। द्वाभ्याम् । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै । यज्ञमुखे यज्ञमुख इति यज्ञमुखे - यज्ञमुखे । वै । क्रियमाणे । यज्ञम् । रक्षांसि । जिघांसन्ति । एतर्हि । खलु । वै । एतत् । यज्ञमुखमिति यज्ञ - मुखम् । यर्हि । एतत् । आहुतिरित्या - हुतिः । अश्रुते । परीति । लिखति । रक्षसाम् । अपंहत्या इत्यप - हत्यै । तिसृभिरिति तिसृ - भिः । परीति । लिखति । त्रिवृदिति त्रि - वृत् । वै । अग्निः । यावान् । एव । अग्निः । तस्मात् । रक्षांसि । अपेति । हन्ति । 14

TS 5.1.3.5

गायत्रिया । परीति । लिखति । तेजः । वै । गायत्री । तेजसा । एव । एनम् । परीति । गृह्णाति । त्रिष्टुभा । परीति । लिखति । इन्द्रियम् । वै । त्रिष्टुक् । इन्द्रियेण । एव । एनम् । परीति । गृह्णाति । अनुष्टुभेत्यनु - स्तुभा । परीति । लिखति । अनुष्टुभेत्यनु - स्तुप् । सर्वाणि । छन्दांसि । परिभूरिति परि - भूः । पर्यास्या इति परि - आस्यै । मद्ध्यतः । अनुष्टुभेत्यनु - स्तुभा । वाक् । वै । अनुष्टुभेत्यनु - स्तुप् । तस्मात् । मद्ध्यतः । वाचा । वदामः । गायत्रिया । प्रथमया । परीति । लिखति । अथ । अनुष्टुभेत्यनु - स्तुभा । अथ । त्रिष्टुभा । तेजः । वै । गायत्री () । यज्ञः । अनुष्टुगित्यनु - स्तुक् । इन्द्रियम् । त्रिष्टुप् । तेजसा । च । एव । इन्द्रियेण । च । उभयतः । यज्ञम् । परीति । गृह्णाति ॥ 15

(अन्धोऽद्धर्यु - महान् - भवति य एव - हन्ति - त्रिष्टुभा तेजो वै गायत्री - त्रयोदश च)
(A3)

TS 5.1.4.1

देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसव इति प्र - सवे । इति । खनति । प्रसूत्या इति प्र - सूत्यै । अथो इति । धूमम् । एव । एतेन । जनयति । ज्योतिष्मन्तम् । त्वा । अग्ने । सुप्रतीकमिति सु - प्रतीकम् । इति । आहु । ज्योतिः । एव । एतेन । जनयति । सः । अग्निः । जातः । प्रजा इति प्र - जाः । शुचा । आर्पयत् । तम् । देवाः । अर्धर्चनेत्यर्ध

- ऋचेन । अशमयन् । शिवम् । प्रजाभ्य इति प्र - जाभ्यः । अहिंसन्तम् । इति । आह । प्रजाभ्य इति प्र - जाभ्यः । एव । एनम् । शमयति । द्वाभ्याम् । खनति । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै । अपाम् । पृष्ठम् । असि । इति । पुष्करपूर्णमिति पुष्कर - पूर्णम् । एति । 16

TS 5.1.4.2

हरति । अपाम् । वै । एतत् । पृष्ठम् । यत् । पुष्करपूर्णमिति पुष्कर - पूर्णम् । रूपेण । एव । एनत् । एति । हरति । पुष्करपूर्णनेति पुष्कर - पूर्णेन । समिति । भरति । योनिः । वै । अग्नेः । पुष्करपूर्णमिति पुष्कर - पूर्णम् । सयोनिमिति स-योनिम् । एव । अग्निम् । समिति । भरति । कृष्णाजिनेनेति कृष्ण-अजिनेन । समिति । भरति । यज्ञः । वै । कृष्णाजिनमिति कृष्ण - अजिनम् । यज्ञेन । एव । यज्ञम् । समिति । भरति । यत् । ग्राम्याणाम् । पशूनाम् । चर्मणा । सभरेदिति सं - भरेत् । ग्राम्यान् । पशून् । शुचा । अर्पयेत् । कृष्णाजिनेनेति कृष्ण - अजिनेन । समिति । भरति । आरण्यान् । एव । पशून् । 17

TS 5.1.4.3

शुचा । अर्पयति । तस्मात् । समावत् । पशूनाम् । प्रजायमानानामिति प्र-जायमानानाम् । आरण्याः । पशवः । कनीयाश्चः । शुचा । हि । ऋताः । लोमतः । समिति । भरति । अतः । हि । अस्य । मेद्वयम् । कृष्णाजिनमिति कृष्ण - अजिनम् । च । पुष्करपूर्णमिति पुष्कर - पूर्णम् । च । समिति । स्तृणाति । इयम् । वै । कृष्णाजिनमिति कृष्ण - अजिनम् । असौ । पुष्करपूर्णमिति पुष्कर - पूर्णम् । आभ्याम् । एव । एनम् । उभयतः । परीति । गृह्णाति । अग्निः । देवेभ्यः । निलायत । तम् । अथर्वा । अन्विति । अपश्यत् । अथर्वा । त्वा । प्रथमः । निरिति । अमन्थत् । अग्ने । इति । 18

TS 5.1.4.4

आह । यः । एव । एनम् । अन्वपश्यदित्यनु-अपश्यत् । तेन । एव । एनम् । समिति ।

भ॒रति॑ । त्वा॒म् । अ॒ग्रे । पु॒ष्करा॑त् । अधी॑ति । इति॑ । आ॒ह । पु॒ष्कर॑पु॒र्ण इति॑ पु॒ष्कर - पु॒र्णे । हि । ए॒न॒म् । उप॑श्रित॒मित्यु॑प - श्रि॒त॒म् । अ॒वि॒न्दत् । तम् । उ॒ । त्वा॒ । दु॒द्वय॑ङ् । ऋ॒षिः । इति॑ । आ॒ह । दु॒द्वय॑ङ् । वै । आ॒थ॒र्वणः॑ । ते॒ज॒स्वी । आ॒सीत् । तेजः॑ । ए॒व । अ॒स्मि॒न् । दु॒धा॒ति । तम् । उ॒ । त्वा॒ । पा॒थ्यः॑ । वृ॒षा॑ । इति॑ । आ॒ह । पू॒र्व॒म् । ए॒व । उ॒दित॑म् । उत्त॑रेणे॒त्युत् - त॒रेण॑ । अ॒भी॒ति । गृ॒णा॒ति । 19

TS 5.1.4.5

च॒त॒सृ॒भि॒रिति॑ च॒त॒सृ॒भिः॑ । समि॑ति । भ॒रति॑ । च॒त्वा॒रि॑ । छ॒न्दा॑सि । छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः॑-भिः । ए॒व । गा॒य॒त्रीभिः॑ । ब्रा॒ह्म॒णस्य॑ । गा॒य॒त्रः । हि । ब्रा॒ह्म॒णः । त्रि॒ष्टु॒ग्भि॒रिति॑ त्रि॒ष्टु॒क् - भिः । रा॒ज॒न्य॑स्य । त्रै॒ष्टु॒भः । हि । रा॒ज॒न्यः॑ । यम् । का॒मये॑त् । व॒सी॒यान् । स्या॒त् । इति॑ । उ॒भ॒यी॒भिः । तस्य॑ । समि॑ति । भ॒रेत् । तेजः॑ । च॒ । ए॒व । अ॒स्मै । इ॒न्द्रि॒यम् । च॒ । सु॒मी॒ची॒ इति॑ । दु॒धा॒ति । अ॒ष्टा॒भिः । समि॑ति । भ॒रति॑ । अ॒ष्टाक्ष॑रे॒त्यष्टा॑-अ॒क्षरा॑ । गा॒य॒त्री । गा॒य॒त्रः । अ॒ग्निः । या॒वान् । ए॒व । अ॒ग्निः । तम् । समि॑ति । भ॒रति॑ । सी॒द॑ । हो॒तः । इति॑ () । आ॒ह । दे॒वताः॑ । ए॒व । अ॒स्मै । समि॑ति । सा॒द॒य॒ति । नी॒ति । हो॒ता॑ । इति॑ । म॒नु॒ष्यान् । समि॑ति । सी॒द॒स्व । इति॑ । व॒या॑सि । ज॒नि॒ष्व । हि । जे॒न्यः॑ । अ॒ग्रे । अ॒ह्ना॑म् । इति॑ । आ॒ह । दे॒वम॑नु॒ष्या॒निति॑ दे॒व - म॒नु॒ष्यान् । ए॒व । अ॒स्मै । स॒स॒न्ना॒निति॑ सं - स॒न्ना॒न् । प्रे॒ति । ज॒न॒य॒ति ॥

च॒त॒सृ॒भिः॑ संभ॑रति च॒त्वा॒रि॑ छ॒न्दा॑सि छ॒न्दो॑भि॒रेव॑ गा॒य॒त्रीभिर्ब्रा॑ह्म॒णस्य॑ गा॒य॒त्रो हि ब्रा॑ह्म॒ण-स्त्रि॒ष्टु॒ग्भी॑ रा॒ज॒न्य॑स्य त्रै॒ष्टु॒भो हि रा॑ज॒न्यो यं का॑मये॒त् व॒सी॒यान्-स्या॑दित्यु॒भ॒यी॒भिस्त॑स्य संभ॑रेत् तेज॑श्चै॒वाऽस्मां॑ इन्द्रि॒यं च॑ सु॒मी॒ची॒ दधा॑त्यष्टा॒भिः संभ॑रत्यष्टाक्ष॑रा गा॒य॒त्री गा॑य॒त्रो ऽग्निर्या॑वा॒नेवाऽग्नि॑स्त॒संभ॑रति सी॒द॑ हो॒तरि॑त्या- () -ह दे॒वता॑ ए॒वास्मै॑ स॒स॒ सा॑द॒य॒ति नि॑ हो॒तेति॑ म॒नु॒ष्यान्-स॒स॒ सी॒द॒स्वेति॑ व॒या॑सि ज॒नि॒ष्व हि जे॒न्यो अ॒ग्रे अ॒ह्ना॑मित्या॒ह दे॒व म॑नु॒ष्या॒नेवाऽस्मै॑ स॒स॒स॒न्ना॒न् प्रज॑नयति ॥ 20 (ऐ - व प॒शू - नि॒ति - गृ॒णा॒ति - हो॒तरि॑ति - सु॒तवि॑शतिश्च) (A4)

TS 5.1.5.1

क्रूरम् । इव । वै । अस्याः । एतत् । करोति । यत् । खनति । अपः । उपेति । सृजति । आपः । वै । शान्ताः । शान्ताभिः । एव । अस्यै । शुचम् । शमयति । समिति । ते । वायुः । मातरिश्वा । दधातु । इति । आह । प्राण इति प्र - अनः । वै । वायुः । प्राणेनेति प्र - अनेन । एव । अस्यै । प्राणमिति प्र - अनम् । समिति । दधाति । समिति । ते । वायुः । इति । आह । तस्मात् । वायुप्रच्युतेति वायु - प्रच्युता । दिवः । वृष्टिः । ईर्ते । तस्मै । च । देवि । वषट् । अस्तु । 21

TS 5.1.5.2

तुभ्यम् । इति । आह । षट् । वै । ऋतवः । ऋतुषु । एव । वृष्टिम् । दधाति । तस्मात् । सर्वान् । ऋतून् । वरुषति । यत् । वषट्कुर्यादिति वषट् - कुर्यात् । यातयामेति यात - यामा । अस्य । वषट्कार इति वषट् - कारः । स्यात् । यत् । न । वषट्कुर्यादिति वषट् - कुर्यात् । रक्षाशंसि । यज्ञम् । हन्युः । वट् । इति । आह । परोक्षमिति परः - अक्षम् । एव । वषट् । करोति । न । अस्य । यातयामेति यात - यामा । वषट्कार इति वषट् - कारः । भवति । न । यज्ञम् । रक्षाशंसि । घ्नन्ति । सुजात इति सु - जातः । ज्योतिषा । सह । इति । अनुष्टुभेत्यनु - स्तुभा । उपेति । नह्यति । अनुष्टुबित्यनु - स्तुप् । 22

TS 5.1.5.3

सर्वाणि । छन्दाशंसि । छन्दाशंसि । खलु । वै । अग्नेः । प्रिया । तनूः । प्रियया । एव । एनम् । तनुवा । परीति । दधाति । वेदुकः । वासः । भवति । यः । एवम् । वेद । वारुणः । वै । अग्निः । उपनद्ध इत्युप - नद्धः । उदिति । उ । तिष्ठ । स्वद्धरेति सु - अद्धर । ऊर्ध्वः । उ । स्विति । नः । ऊतये । इति । सावित्रीभ्याम् । उदिति । तिष्ठति । सवितृप्रसूत इति सवितृ - प्रसूतः । एव । अस्य । ऊर्ध्वाम् । वरुणमेनिमिति वरुण - मेनिम् । उदिति । सृजति । द्वाभ्याम् । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै । सः । जातः । गर्भः ।

अ॒सि । 23

TS 5.1.5.4

रोद॑स्योः । इति॑ । आ॒ह । इ॒मे इति॑ । वै । रोद॑सी इति॑ । तयोः॑ । ए॒षः । गर्भः॑ । यत् । अ॒ग्निः । तस्मा॑त् । ए॒वम् । आ॒ह । अ॒ग्रे । चारुः॑ । विभृ॑त् इति॑ वि - भृ॒तः । ओष॑धीषु । इति॑ । आ॒ह । य॒दा । हि । ए॒तम् । विभ॑रन्तीति॑ वि - भ॑रन्ति । अथ॑ । चारु॑तर इति॑ चारु॑ - त॒रः । भ॑वति । प्रेति॑ । मा॒तृभ्य॑ इति॑ मा॒तृ - भ्यः । अधी॑ति । क॒र्णिक॑दत् । गाः । इति॑ । आ॒ह । ओष॑धयः । वै । अ॒स्य । मा॒तरः । ता॒भ्यः । ए॒व । ए॒नम् । प्रेति॑ । च्या॒वय॑ति । स्थि॑रः । भ॒व । वी॒ड्वङ्ग॑ इति॑ वी॒डु - अ॒ङ्गः । इति॑ । ग॒र्दु॒भे । एति॑ । सा॒दु॒यति॑ । 24

TS 5.1.5.5

समि॑ति । न॒ह्यति॑ । ए॒व । ए॒नम् । ए॒तया॑ । स्थे॒म्ने । ग॒र्दु॒भेन॑ । समि॑ति । भ॒रति॑ । तस्मा॑त् । ग॒र्दु॒भः । प॒शूना॑म् । भा॒रभा॑रितम् इति॑ भा॒रभा॑रि - त॒मः । ग॒र्दु॒भेन॑ । समि॑ति । भ॒रति॑ । तस्मा॑त् । ग॒र्दु॒भः । अपी॑ति । अ॒ना॒लेश॑ इत्य॑ना - ले॒शे । अती॑ति । अ॒न्यान् । प॒शून् । मे॒घति॑ । अ॒न्नम् । हि । ए॒नेन॑ । अ॒र्कम् । स॒भ॑रन्तीति॑ सं - भ॑रन्ति । ग॒र्दु॒भेन॑ । समि॑ति । भ॒रति॑ । तस्मा॑त् । ग॒र्दु॒भः । द्वि॒रेता॑ इति॑ द्वि॒रेताः॑ । स॒न् । क॒र्णि॑ष्ठम् । प॒शूना॑म् । प्रेति॑ । जा॒यते॑ । अ॒ग्निः । हि । अ॒स्य । योनि॑म् । नि॒र्द॒हतीति॑ निः - द॑हति । प्र॒जास्वि॑ति प्र - जा॒सु । वै । ए॒षः । ए॒तर॑हि । आ॒रूढ॑ इत्या - रू॒ढः । 25

TS 5.1.5.6

सः । ई॒श्वरः । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । शु॒चा । प्र॒द॒ह इति॑ प्र॒द॒हः । शि॒वः । भ॒व । प्र॒जाभ्य॑ इति॑ प्र - जा॒भ्यः । इति॑ । आ॒ह । प्र॒जाभ्य॑ इति॑ प्र - जा॒भ्यः । ए॒व । ए॒नम् । श॒म॒यति॑ । मा॒नु॒षी॒भ्यः । त्वम् । अ॒ङ्गि॒रः । इति॑ । आ॒ह । मा॒नु॒व्यः । हि । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । मा । द्यावा॑पृथि॒वी इति॑ द्यावा॑ - पृथि॒वी । अ॒भीति॑ । शू॒शु॒चः । मा । अ॒न्त॒रि॑क्षम् । मा । व॒न॒स्प॒तीन्

। इति॑ । आ॒ह॒ । ए॒भ्यः॑ । ए॒व । ए॒न॒म् । लो॒केभ्यः॑ । श॒म॒य॒ति॑ । प्रेति॑ । ए॒तु॒ । वा॒जी ।
। क॒र्निक॑दत् । इति॑ । आ॒ह॒ । वा॒जी । हि॒ । ए॒षः । ना॒न॑दत् । रा॒स॑भः । प॒त्वा॑ । इति॑ । 26

TS 5.1.5.7

आ॒ह॒ । रा॒स॑भः । इति॑ । हि॒ । ए॒त॒म् । ऋ॒ष॑यः । अ॒व॑दन् । भ॒र॒न् । अ॒ग्नि॒म् । पु॒री॒ष्य॑म् ।
इति॑ । आ॒ह॒ । अ॒ग्नि॒म् । हि॒ । ए॒षः । भ॑रति । मा॒ । पा॒दि॒ । आ॒यु॑षः । पु॒रा । इति॑ ।
आ॒ह॒ । आ॒युः॑ । ए॒व । अ॒स्मि॒न् । दु॒धा॒ति॑ । त॒स्मा॑त् । ग॒र्द॑भः । स॒र्व॑म् । आ॒युः॑ । ए॒ति॑
। त॒स्मा॑त् । ग॒र्द॑भे । पु॒रा । आ॒यु॑षः । प्र॒मी॑त॒ इति॑ प्र॒मी॑ते । बि॒भ्य॑ति । वृ॒षा॑ । अ॒ग्नि॒म् ।
वृ॒ष॑ण॒म् । भ॒र॒न् । इति॑ । आ॒ह॒ । वृ॒षा॑ । हि॒ । ए॒षः । वृ॒षा॑ । अ॒ग्निः॑ । अ॒पा॒म् । ग॒र्भ॑म् । 27

TS 5.1.5.8

स॒मु॒द्रि॒य॑म् । इति॑ । आ॒ह॒ । अ॒पा॒म् । हि॒ । ए॒षः । ग॒र्भः॑ । य॒त् । अ॒ग्निः॑ । अ॒ग्ने॑ । ए॒ति॑
। या॒हि॒ । वी॒त॒यै॑ । इति॑ । वै॒ । इ॒मौ । लो॒कौ । वी॒ति॑ । ऐ॒ता॒म् । अ॒ग्ने॑ । ए॒ति॑ । या॒हि॒ ।
वी॒त॒यै॑ । इति॑ । य॒त् । आ॒ह॑ । अ॒न॒योः॑ । लो॒क॒योः॑ । वी॒त्या॒ इति॑ वि - इ॒त्यै॑ । प्र॒च्यु॑त॒ इति॑
प्र - च्यु॑तः । वै॒ । ए॒षः । आ॒य॒त॑ना॒दित्या॑ - य॒त॑नात् । अ॒ग॑तः । प्र॒ति॒ष्ठा॒मि॒ति॑ प्र॒ति - स्था॑म्
। सः॑ । ए॒त॒र्हि॑ । अ॒द्भ्यु॑म् । च॒ । य॒ज॑मानम् । च॒ । ध्या॒य॒ति॑ । ऋ॒त॒म् । स॒त्य॒म् । इति॑
। आ॒ह॒ । इ॒य॒म् । वै॒ । ऋ॒त॒म् । अ॒सौ । 28

TS 5.1.5.9

स॒त्य॒म् । अ॒न॒योः॑ । ए॒व । ए॒न॒म् । प्र॒ती॒ति॑ । स्था॒प॒य॒ति॑ । न॒ । आ॒र्ति॑म् । ए॒ति॑ । ऋ॒च्छ॑ति ।
अ॒द्भ्यु॑म् । न॒ । य॒ज॑मानः । व॒रु॑णः । वै॒ । ए॒षः । य॒ज॑मानम् । अ॒भि॒ । ए॒ति॑ । ए॒ति॑ । य॒त् ।
अ॒ग्निः॑ । उ॒प॑न॒द्ध॒ इत्यु॑प॑ - न॒द्धः॑ । ओ॒ष॑धयः । प्र॒ती॒ति॑ । गृ॒ही॒त॒ । अ॒ग्नि॒म् । ए॒त॒म् । इति॑ । आ॒ह॒
। शा॒न्त्यै॑ । व्य॒स्य॑न्निति॑ वि - अ॒स्य॑न् । वि॒श्वाः॑ । अ॒म॑तीः । अ॒रा॑तीः । इति॑ । आ॒ह॒ । र॒क्ष॑साम्
। अ॒प॑ह॒त्या॒ इत्यु॑प॑ - ह॒त्यै॑ । नि॒षी॒द॒न्निति॑ नि॒सी॒द॒न् । नः॑ । अ॒पे॒ति॑ । दु॒र्म॒ति॒मि॒ति॑ दुः - म॒ति॒म्

। ह॒न॒त् । इति॑ । आ॒ह॒ । प्र॒ति॑ष्ठित्या॒ इति॑ प्र॒ति॑ - स्थि॒त्यै॑ । ओष॑धयः । प्र॒तीति॑ । मो॒द॒द्ध॒म् । 29

TS 5.1.5.10

ए॒न॒म् । इति॑ । आ॒ह॒ । ओष॑धयः । वै । अ॒ग्नेः॑ । भा॒ग॒धे॒य॒मि॒ति॑ भा॒ग॒ - धे॒य॑म् । ताभिः॑ । ए॒व
। ए॒न॒म् । स॒मि॒ति॑ । अ॒र्ध॒य॒ति॑ । पु॒ष्पा॒व॒ती॒रि॒ति॑ पु॒ष्प॑ - व॒तीः॑ । सु॒पि॒प्प॒ला इति॑ सु॒पि॒प्प॒लाः ।
इति॑ । आ॒ह॒ । तस्मा॑त् । ओष॑धयः । फ॒ल॑म् । गृ॒ह्ण॒न्ति॑ । अ॒य॒म् । वः॑ । गर्भः॑ । ऋ॒त्वि॒यः
। प्र॒त्न॒म् । स॒ध॒स्थ॒मि॒ति॑ स॒ध॒ - स्थ॒म् । ए॒ति॑ । अ॒स॒द॒त् । इति॑ । आ॒ह॒ । याभ्यः॑ । ए॒व
। ए॒न॒म् । प्र॒च्या॒व॒य॒ती॒ति॑ प्र॒ - च्या॒व॒य॒ति॑ । तासु॑ । ए॒व । ए॒न॒म् । प्र॒तीति॑ । स्था॒प॒य॒ति॑ ।
द्वाभ्या॑म् । उ॒पा॒व॑हरतीत्यु॒प॒ - अ॒व॑हरति । प्र॒ति॑ष्ठित्या॒ इति॑ प्र॒ति॑ - स्थि॒त्यै॑ ॥ 30

(अ॒स्त्व॒ - नु॒ष्टु॒ - ब॑सि - सा॒द॒य॒त्या॒ - रू॒ढः॒-प॒त्वे॒ति॒-ग॒र्भ॑-म॒सौ॒ - मो॒द॒द्धं॒ - द्वि॒च॑त्वारि॒ंश॒च्च)
(A5)

TS 5.1.6.1

वा॒रु॒णः॑ । वै । अ॒ग्निः॑ । उ॒प॑न॒द्ध॒ इत्यु॒प॑ - न॒द्धः॑ । वी॒ति॑ । पा॒ज॑सा । इति॑ । वी॒ति॑ । स॒सृ॒ज॒ति॑
। स॒वि॒तृ॒प्र॒सू॒त इति॑ स॒वि॒तृ॒ - प्र॒सू॒तः॑ । ए॒व । अ॒स्य॑ । वि॒षू॒ची॒म् । व॒रु॒ण॒मे॒नि॒मि॒ति॑ व॒रु॒ण॒ -
मे॒नि॒म् । वी॒ति॑ । सृ॒ज॒ति॑ । अ॒पः॑ । उ॒पे॒ति॑ । सृ॒ज॒ति॑ । आ॒पः॑ । वै । शा॒न्ताः॑ । शा॒न्ता॒भिः॑ ।
ए॒व । अ॒स्य॑ । शु॒च॑म् । श॒म॒य॒ति॑ । ति॒सृ॒भि॒रि॒ति॑ ति॒सृ॒ - भिः॑ । उ॒पे॒ति॑ । सृ॒ज॒ति॑ । त्रि॒वृ॒दि॒ति॑
त्रि॒ - वृ॒त् । वै । अ॒ग्निः॑ । या॒वा॒न् । ए॒व । अ॒ग्निः॑ । तस्य॑ । शु॒च॑म् । श॒म॒य॒ति॑ । मि॒त्रः॑ ।
स॒सृ॒ज॒ये॒ति॑ सं - सृ॒ज्य॑ । पृ॒थि॒वी॒म् । इति॑ । आ॒ह॒ । मि॒त्रः॑ । वै । शि॒वः॑ । दे॒वा॒ना॑म् । तेन॑
। ए॒व । 31

TS 5.1.6.2

ए॒न॒म् । स॒मि॒ति॑ । सृ॒ज॒ति॑ । शा॒न्त्यै॑ । यत् । ग्रा॒म्या॒णा॑म् । पा॒त्रा॑णाम् । क॒पा॒लैः॑ ।
स॒सृ॒ज॒े॒दि॒ति॑ सं - सृ॒जे॒त् । ग्रा॒म्या॒णि॑ । पा॒त्रा॑णि । शु॒चा॑ । अ॒र्प॒ये॒त् । अ॒र्म॒क॒पा॒लै॒रि॒त्य॒र्म॒-क॒पा॒लैः॑

। समितिं । सृजति । एतानि । वै । अनुपजीवनीयानीत्यनुप - जीवनीयानि । तानि । एव । शुचा । अर्पयति । शर्कराभिः । समितिं । सृजति । धृत्यै । अथो इति । शन्त्वायेति शं - त्वाय । अजलोमैरित्यज-लोमैः । समितिं । सृजति । एषा । वै । अग्नेः । प्रिया । तनूः । यत् । अजा । प्रियया । एव । एनम् । तनुवा । समितिं । सृजति । अथो इति । तेजसा । कृष्णाजिनस्येति कृष्ण - अजिनस्य । लोमभिरिति लोम - भिः । समितिं । 32

TS 5.1.6.3

सृजति । यज्ञः । वै । कृष्णाजिनमिति कृष्ण - अजिनम् । यज्ञेन । एव । यज्ञम् । समितिं । सृजति । रुद्राः । सभृत्येति सं - भृत्यं । पृथिवीम् । इति । आह । एताः । वै । एतम् । देवताः । अग्ने । समितिं । अभ्रच्छ । ताभिः । एव । एनम् । समितिं । भरति । मखस्यं । शिरः । असि । इति । आह । यज्ञः । वै । मखः । तस्यं । एतत् । शिरः । यत् । उखा । तस्मात् । एवम् । आह । यज्ञस्यं । पदे इति । स्थः । इति । आह । यज्ञस्यं । हि । एते इति । 33

TS 5.1.6.4

पदे इति । अथो इति । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै । प्रेति । अन्याभिः । यच्छति । अन्विति । अन्यैः । मन्त्रयते । मिथुनत्वायेति मिथुन - त्वायं । त्र्युद्धिमिति त्रि - उद्धिम् । करोति । त्रयः । इमे । लोकाः । एषाम् । लोकानाम् । आस्यै । छन्दोभिरिति छन्दः-भिः । करोति । वीर्यम् । वै । छन्दांसि । वीर्येण । एव । एनाम् । करोति । यजुषा । बिलम् । करोति । व्यावृत्त्या इति वि - आवृत्त्यै । इयंतीम् । करोति । प्रजापतिनेति प्रजा - पतिना । यज्ञमुखेनेति यज्ञ-मुखेन । संमितामिति सं - मिताम् । द्विस्तनामिति द्वि - स्तनाम् । करोति । द्वावापृथिव्योरिति द्वावा - पृथिव्योः । दोहाय । चतुःस्तनामिति चतुः - स्तनाम् । करोति । पशूनाम् । दोहाय । अष्टास्तनामित्यष्टा - स्तनाम् । करोति । छन्दसाम् । दोहाय । नवाश्रिमिति नव - अश्रिम् । अभिचरत् इत्यभि - चरतः () । कुर्यात् । त्रिवृतमिति त्रि - वृतम् । एव । वज्रम् । सभृत्येति सं - भृत्यं । भ्रातृव्याय । प्रेति । हरति । स्तृत्यै । कृत्वायं

। सा । म॒हीम् । उ॒खाम् । इति॑ । नीति॑ । दु॒धाति॑ । दे॒वता॑सु । ए॒व । ए॒नाम् । प्रतीति॑ ।
स्था॒पय॑ति ॥ 34

(तेनैव - लोमंभिः स - मेते - अंभिचरंत - एकंविंशतिश्च) (A6)

TS 5.1.7.1

स॒प्तभि॑रिति॑ स॒प्त - भिः॑ । धू॒पय॑ति । स॒प्त । वै । शी॒रु॒षण्याः॑ । प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः । शि॒रः
। ए॒तत् । य॒ज्ञस्य॑ । यत् । उ॒खा । शी॒रु॒षन् । ए॒व । य॒ज्ञस्य॑ । प्रा॒णानि॑ति॑ प्र - अ॒नान् ।
दु॒धाति॑ । तस्मा॑त् । स॒प्त । शी॒रु॒षन् । प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः । अ॒श्वश॑केनेत्य॑श्व-श॒केन॑ ।
धू॒पय॑ति । प्रा॒जाप॑त्य इति॑ प्रा॒जा-प॑त्यः । वै । अ॒श्वः । स॒योनि॑त्वायेति॑ स॒योनि॑-त्वाय॑ । अ॒दि॒तिः
। त्वा॒ । इति॑ । आ॒ह । इ॒यम् । वै । अ॒दि॒तिः । अ॒दि॒त्या । ए॒व । अ॒दि॒त्याम् । ख॒न॒ति
। अ॒स्याः । अ॒क्रूरं॑का॒राये॑त्य॒क्रूरं - का॒राय॑ । न । हि । स्वः । स्वम् । हि॒नस्ति॑ । दे॒वाना॑म्
। त्वा॒ । प॒त्नीः॑ । इति॑ । आ॒ह । दे॒वाना॑म् । 35

TS 5.1.7.2

वै । ए॒ताम् । प॒त्नयः॑ । अ॒ग्रे । अ॒कुर्व॑न् । ताभिः॑ । ए॒व । ए॒नाम् । दु॒धाति॑ । धि॒षणाः॑ ।
त्वा॒ । इति॑ । आ॒ह । वि॒द्याः । वै । धि॒षणाः॑ । वि॒द्याभिः॑ । ए॒व । ए॒नाम् । अ॒भीति॑ । इ॒न्धे
। ग्राः॑ । त्वा॒ । इति॑ । आ॒ह । छ॒न्दा॑श्सि । वै । ग्राः॑ । छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः - भिः॑ । ए॒व
। ए॒नाम् । श्र॒पय॑ति । व॒रूत्र॑यः । त्वा॒ । इति॑ । आ॒ह । हो॒त्राः॑ । वै । व॒रूत्र॑यः । हो॒त्राभिः॑
। ए॒व । ए॒नाम् । प॒चति॑ । ज॒नयः॑ । त्वा॒ । इति॑ । आ॒ह । दे॒वाना॑म् । वै । प॒त्नीः॑ । 36

TS 5.1.7.3

ज॒नयः॑ । ताभिः॑ । ए॒व । ए॒नाम् । प॒चति॑ । ष॒ड्भिरिति॑ षट् - भिः॑ । प॒चति॑ । षट् । वै
। ऋ॒तवः॑ । ऋ॒तुभि॑रित्य॒तु - भिः॑ । ए॒व । ए॒नाम् । प॒चति॑ । द्विः । प॒चन्तु॑ । इति॑ ।

आ॒ह । तस्मा॑त् । द्विः । सं॒व॒त्स॒रस्येति॑ सं॒व॒त्स॒रस्यं॑ । स॒स्यम् । प॒च्य॒ते । वा॒रु॒णी । उ॒खा
 । अ॒भी॒द्वे॒त्य॒भि॒इ॒द्धा । मै॒त्रिया॑ । उपेति॑ । ए॒ति । शान्त्यै॑ । दे॒वः । त्वा । स॒वि॒ता ।
 उ॒दि॒ति । व॒प॒तु । इति॑ । आ॒ह । स॒वि॒तृ॒प्र॒सू॒त इति॑ स॒वि॒तृ - प्र॒सू॒तः । ए॒व । ए॒ना॒म् । ब्र॒ह्म॒णा
 । दे॒वता॑भिः । उ॒दि॒ति । व॒प॒ति । अप॑द्यमाना । पृ॒थि॒वि । आशाः॑ । दि॒शः । एति॑ । पृ॒ण । 37

TS 5.1.7.4

इति॑ । आ॒ह । तस्मा॑त् । अ॒ग्निः । सर्वाः॑ । दि॒शः । अ॒नु । वी॒ति । भा॒ति । उ॒दि॒ति ।
 तिष्ठ॑ । बृ॒हती । भ॒व । ऊ॒र्ध्वा । तिष्ठ॑ । ध्रु॒वा । त्वम् । इति॑ । आ॒ह । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या इति॑ प्र॒ति
 - स्थि॒त्यै । अ॒सुर्य॑म् । पा॒त्रम् । अ॒ना॑च्छृ॒ण्ण॒मित्य॑ना - छृ॒ण्ण॒म् । एति॑ । छृ॒ण॒त्ति । दे॒व॒त्रेति॑
 दे॒व॒त्रा । अ॒कः । अ॒ज॒क्षी॒रेणे॒त्य॑ज - क्षी॒रेण॑ । एति॑ । छृ॒ण॒त्ति । प॒र॒मम् । वै । ए॒तत् । प॒यः
 । यत् । अ॒ज॒क्षी॒र॒मित्य॑ज - क्षी॒रम् । प॒र॒मेण॑ । ए॒व । ए॒ना॒म् । प॒य॑सा । एति॑ । छृ॒ण॒त्ति
 । य॒जु॒षा । व्यावृ॑त्त्या इति॑ वि - आवृ॑त्त्यै । छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः - भिः । एति॑ । छृ॒ण॒त्ति ।
 छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः - भिः । वै । ए॒षा () । क्रि॒य॒ते । छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः - भिः । ए॒व ।
 छ॒न्दा॑सि । एति॑ । छृ॒ण॒त्ति ॥ 38

(आ॒ह दे॒वानां॑ - वै प॒त्नीः - पृ॒णै - षा - षट् च) (A7)

TS 5.1.8.1

एक॑वि॒श॒त्ये॒त्येकं॑ - वि॒श॒त्या । मा॒षैः । पु॒रु॒ष॒शी॒र॒षमि॑ति॒ पुरु॑ष - शी॒र॒षम् । अ॒च्छ । ए॒ति
 । अ॒मे॒द्व्याः । वै । मा॒षाः । अ॒मे॒द्व्यम् । पु॒रु॒ष॒शी॒र॒षमि॑ति॒ पुरु॑ष - शी॒र॒षम् । अ॒मे॒द्व्यैः ।
 ए॒व । अ॒स्य । अ॒मे॒द्व्यम् । नि॒र॒व॒दा॒येति॑ निः - अ॒व॒दा॒य । मे॒द्व्यम् । कृ॒त्वा । एति॑ । ह॒र॒ति
 । एक॑वि॒श॒ति॒रि॒त्येकं॑ - वि॒श॒तिः । भ॒व॒न्ति । एक॑वि॒श॒ इत्ये॑क - वि॒शः । वै । पु॒रु॒षः ।
 पु॒रु॒ष॒स्य । आ॒प्त्यै । व्यृ॑द्धमि॒ति वि - ऋ॑द्धम् । वै । ए॒तत् । प्रा॒णैरि॑ति॒ प्र - अ॒नैः । अ॒मे॒द्व्यम् ।
 यत् । पु॒रु॒ष॒शी॒र॒षमि॑ति॒ पुरु॑ष - शी॒र॒षम् । स॒प्त॒धेति॑ सप्त - धा । वि॒तृ॒ण्णामि॑ति॒ वि - तृ॒ण्णाम् ।

वल्मीकवृषामिति वल्मीक-वृषाम् । प्रति । नीति । दुधाति । सुप्त । वै । शीरुषण्याः । प्राणा
इति प्र - अनाः । प्राणैरिति प्र - अनैः । एव । एनत् । समिति । अर्धयति । मेद्वयत्वायेति
मेद्वय - त्वाय । यावन्तः । 39

TS 5.1.8.2

वै । मृत्युबन्धव इति मृत्यु - बन्धवः । तेषाम् । यमः । आधिपत्यमित्याधि - पत्यम् । परीति
। इयाय । यमगाथाभिरिति यम - गाथाभिः । परीति । गायति । यमात् । एव । एनत् । वृद्धे
। तिसृभिरिति तिसृ - भिः । परीति । गायति । त्रयः । इमे । लोकाः । एभ्यः । एव । एनत्
। लोकेभ्यः । वृद्धे । तस्मात् । गायते । न । देयम् । गाथा । हि । तत् । वृद्धे । अग्निभ्य
इत्यग्नि-भ्यः । पशून् । एति । लभते । कामाः । वै । अग्रयः । कामान् । एव । अवेति ।
रुन्धे । यत् । पशून् । न । आलभेतेत्याँ - लभेत । अनवरुद्धा इत्यनव - रुद्धाः । अस्य । 40

TS 5.1.8.3

पशवः । स्युः । यत् । पर्यग्निकृतानिति पर्यग्नि - कृतान् । उथ्सृजेदित्युत् - सृजेत् ।
यज्ञवेशसमिति यज्ञ-वेशसम् । कुर्यात् । यत् । सःस्थापयेदिति सं - स्थापयेत् । यातयामानीति
यात - यामानि । शीरुषाणि । स्युः । यत् । पशून् । आलभत इत्याँ - लभते । तेन । एव
। पशून् । अवेति । रुन्धे । यत् । पर्यग्निकृतानिति पर्यग्नि - कृतान् । उथ्सृजतीत्युत्-सृजति
। शीर्ष्णाम् । अयातयामत्वायेत्ययातयाम - त्वाय । राजापत्येनेति प्राजा - पत्येन । समिति ।
स्थापयति । यज्ञः । वै । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । यज्ञे । एव । यज्ञम् । प्रतीति ।
स्थापयति । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । प्रजा इति प्र - जाः । असृजत् । सः । रिरिचानः ।
अमन्यत् । सः । एताः । आप्रीरित्याँ - प्रीः । अपश्यत् । ताभिः । वै । सः । मुखतः । 41

TS 5.1.8.4

आत्मानम् । एति । अप्रीणीत् । यत् । एताः । आप्रिय इत्याँ-प्रियः । भवन्ति । यज्ञः ।

वै । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । यज्ञम् । एव । एताभिः । मुखतः । एति । प्रीणाति । अपरिमितछन्दस इत्यपरिमित - छन्दसः । भवन्ति । अपरिमित इत्यपरि - मितः । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । प्रजापतेरिति प्रजा - पतेः । आस्यै । ऊनातिरिक्ता इत्यून - अतिरिक्ताः । मिथुनाः । प्रजात्या इति प्र - जात्यै । लोमशम् । वै । नाम । एतत् । छन्दः । प्रजापतेरिति प्रजा - पतेः । पशवः । लोमशाः । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । सर्वाणि । वै । एताः । रूपाणि । सर्वाणि । रूपाणि । अग्नौ । चित्यै । क्रियन्ते । तस्मात् । एताः । अग्नेः । चित्यस्य । 42

TS 5.1.8.5

भवन्ति । एकविंशतिमित्येक - विंशतिम् । सामिधेनीरिति सां - इधेनीः । अन्विति । आह । रुक् । वै । एकविंश इत्येक - विंशः । रुचम् । एव । गच्छति । अथो इति । प्रतिष्ठामिति प्रति - स्थाम् । एव । प्रतिष्ठेति प्रति - स्था । हि । एकविंश इत्येक - विंशः । चतुर्विंशतिमिति चतुः - विंशतिम् । अन्विति । आह । चतुर्विंशतिरिति चतुः - विंशतिः । अर्द्धमासा इत्यर्द्ध - मासाः । सँवत्सर इति सं - वत्सरः । सँवत्सर इति सं - वत्सरः । अग्निः । वैश्वानरः । साक्षादिति स - अक्षात् । एव । वैश्वानरम् । अवेति । रुन्धे । पराचीः । अन्विति । आह । पराङ् । इव । हि । सुवर्ग इति सुवः - गः । लोकः । समाः । त्वा । अग्ने । ऋतवः । वर्धयन्तु । इति । आह । समाभिः । एव । अग्निम् । वर्धयति । 43

TS 5.1.8.6

ऋतुभिरित्यृतु - भिः । सँवत्सरमिति सं - वत्सरम् । विश्वाः । एति । भाहि । प्रदिश इति प्र - दिशः । पृथिव्याः । इति । आह । तस्मात् । अग्निः । सर्वाः । दिशः । अनु । वीति । भाति । प्रतीति । औहताम् । अश्विना । मृत्युम् । अस्मात् । इति । आह । मृत्युम् । एव । अस्मात् । अपेति । नुदति । उदिति । वयम् । तमसः । परीति । इति । आह । पाप्मा । वै । तमः । पाप्मानम् । एव । अस्मात् । अपेति । हन्ति । अगन्म । ज्योतिः । उत्तममित्युत् - तमम् । इति । आह । असौ । वै । आदित्यः () । ज्योतिः ।

उत्तममित्युत्-तमम् । आदित्यस्य॑ । ए॒व । सायु॑ज्यम् । गच्छ॑ति । न । सु॒व॒त्स॒र इति॑ सं -
व॒त्स॒रः । तिष्ठ॑ति । न । अ॒स्य॒ । श्रीः॑ । तिष्ठ॑ति । यस्य॑ । ए॒ताः । क्रि॒यन्ते॑ । ज्योति॑ष्मतीम्
। उत्त॑मामित्युत् - त॒माम् । अ॒न्विति॑ । आ॒ह॒ । ज्योतिः॑ । ए॒व । अ॒स्मै । उ॒परि॑ष्ठात् । द॒धाति॑
। सु॒व॒र्गस्येति॑ सु॒वः - ग॒स्य॑ । लो॒कस्य॑ । अनु॑ख्यात्या इत्यनु॑ - ख्या॒त्यै ॥ 44

(याव॑न्तो - ऽस्य॑ - मुख॑त - श्रित्य॑स्य - वर्द्ध॑य - त्यादित्यो॑ - ऽष्टावि॑ंशतिश्च) (A8)

TS 5.1.9.1

ष॒ड्भिरिति॑ षट् - भिः । दी॒क्ष॒यति॑ । षट् । वै । ऋ॒त॒वः । ऋ॒तुभि॑रित्यु॒तु-भिः॑ । ए॒व । ए॒नम्
। दी॒क्ष॒यति॑ । स॒प्तभि॑रिति॑ स॒प्त - भिः । दी॒क्ष॒यति॑ । स॒प्त । छ॒न्दा॑श्सि । छ॒न्दो॑भिरिति॑ छ॒न्दः -
भिः॑ । ए॒व । ए॒नम् । दी॒क्ष॒यति॑ । वि॒श्वे॑ । दे॒वस्य॑ । ने॒तुः । इति॑ । अ॒नुष्टु॑भेत्यनु॑ - स्तु॒भा॑ ।
उत्त॑मयेत्युत् - त॒मया॑ । जु॒होति॑ । वाक् । वै । अ॒नुष्टु॑बित्यनु॑ - स्तु॒प् । तस्मा॑त् । प्रा॒णाना॑मिति॑
प्र - अ॒नाना॑म् । वाक् । उत्त॑मेत्युत् - त॒मा । एक॑स्मात् । अ॒क्षरा॑त् । अना॑प्तम् । प्र॒थ॒मम् ।
प॒दम् । तस्मा॑त् । यत् । वा॒चः । अना॑प्तम् । तत् । म॒नुष्याः॑ । उपेति॑ । जी॒व॒न्ति॑ । पूर्ण॑या॑
। जु॒होति॑ । पूर्णः॑ । इ॒व । हि । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा - प॒तिः । 45

TS 5.1.9.2

प्र॒जाप॑तेरिति॑ प्र॒जा - प॒तेः । आ॒प्त्यै॑ । न्यून॑येति॑ नि - ऊ॒न॒या॒ । जु॒होति॑ । न्यून॑ादिति॑ नि -
ऊ॒नात् । हि । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा-प॒तिः । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । अ॒सृज॑त । प्र॒जाना॑मिति॑
प्र - जा॒नाम् । सृष्ट्यै॑ । यत् । अ॒र्चि॑षि । प्र॒वृज्या॑दिति॑ प्र - वृ॒ज्यात् । भू॒तम् । अ॒वेति॑
। रु॒न्धी॒त् । यत् । अ॒ङ्गारे॑षु । भ॒वि॑ष्यत् । अ॒ङ्गारे॑षु । प्रेति॑ । वृ॒ण॒क्ति॑ । भ॒वि॑ष्यत् । ए॒व
। अ॒वेति॑ । रु॒न्धे॑ । भ॒वि॑ष्यत् । हि । भू॒यः । भू॒तात् । द्वा॒भ्याम् । प्रेति॑ । वृ॒ण॒क्ति॑ ।
द्वि॒पा॒दिति॑ द्वि॒पात् । यज॑मानः । प्र॒ति॑ष्ठित्या॒ इति॑ प्र॒ति - स्थि॑त्यै । ब्र॒ह्म॑णा । वै । ए॒षा । यजु॑षा
। सं॒भृते॑ति॑ सं - भृ॒ता॒ । यत् । उ॒खा । सा । यत् । भि॒द्येत॑ । आ॒र्ति॑म् । एति॑ । ऋ॒च्छे॒त् । 46

TS 5.1.9.3

यजमानः । ह॒न्येत॑ । अ॒स्य॒ । य॒ज्ञः । मि॒त्रं । ए॒ताम् । उ॒खाम् । त॒प॒ । इति॑ । आ॒ह॒ ।
 ब्र॒ह्म॑ । वै । मि॒त्रः । ब्र॒ह्मन् । ए॒व । ए॒नाम् । प्र॒तीति॑ । स्था॒पय॑ति । न । आ॒र्तिम् । ए॒ति॑
 । ऋ॒च्छति॑ । यज॑मानः । न । अ॒स्य॒ । य॒ज्ञः । ह॒न्यते॑ । य॒दि॑ । भि॒द्येत॑ । तैः । ए॒व ।
 कृ॒पालैः॑ । स॒मिति॑ । सृ॒जेत् । सा । ए॒व । त॒तः । प्राय॑श्चित्तिः । यः । ग॒तश्री॑रिति॑ ग॒त -
 श्रीः॑ । स्यात् । म॒थित्वा॑ । तस्य॑ । अ॒वेति॑ । दु॒ह्यात् । भू॒तः । वै । ए॒षः । सः । स्वा॒म् । 47

TS 5.1.9.4

दे॒वता॑म् । उ॒पेति॑ । ए॒ति॒ । यः । भू॒तिका॑म् इति॑ भू॒ति - का॒म् । स्यात् । यः । उ॒खायै॑ ।
 स॒भवे॑दिति॑ सं - भवे॑त् । सः । ए॒व । तस्य॑ । स्यात् । अ॒तः । हि । ए॒षः । स॒भवे॑तीति॑
 सं-भवे॑ति । ए॒षः । वै । स्व॒यभू॑रिति॑ स्वयं-भूः । ना॒म॑ । भवे॑ति । ए॒व । यम् । का॒मये॑त् ।
 भ्रातृ॑व्यम् । अ॒स्मै । ज॒नये॑यम् । इति॑ । अ॒न्यतः॑ । तस्य॑ । आ॒हृत्ये॑त्या॑ - ह॒त्य॑ । अ॒वेति॑
 । दु॒ह्यात् । सा॒क्षादि॑ति॑ स - अ॒क्षात् । ए॒व । अ॒स्मै । भ्रातृ॑व्यम् । ज॒नय॑ति । अ॒बं॒रीषा॑त्
 । अ॒न्न॒काम॑स्येत्य॒न्न - का॒मस्य॑ । अ॒वेति॑ । दु॒ह्यात् । अ॒बं॒रीषे॑ । वै । अ॒न्नम् । भ्रि॒यते॑ ।
 स॒योनी॑ति॒ स - यो॒नि॒ । ए॒व । अ॒न्नम् । 48

TS 5.1.9.5

अ॒वेति॑ । रु॒न्धे॑ । मु॒ञ्जान् । अ॒वेति॑ । दु॒धाति॑ । ऊ॒र्क् । वै । मु॒ञ्जाः॑ । ऊ॒र्जम् । ए॒व । अ॒स्मै
 । अ॒पीति॑ । दु॒धाति॑ । अ॒ग्निः । दे॒वेभ्यः॑ । नि॒लाय॑त् । सः । कु॒मुक॑म् । प्रे॒ति॑ । अ॒वि॒शत् ।
 कु॒मुक॑म् । अ॒वेति॑ । दु॒धाति॑ । यत् । ए॒व । अ॒स्य॒ । त॒त्र । न्य॑क्तुमिति॑ नि - अ॒क्तम् । तत् । ए॒व
 । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे॑ । आ॒ज्ये॑न । स॒मिति॑ । यौ॒ति॒ । ए॒तत् । वै । अ॒ग्नेः । प्रि॒यम् । धा॒म॑ । यत् ।
 आ॒ज्यम् । प्रि॒येण॑ । ए॒व । ए॒नम् । धा॒म्ना॑ । स॒मिति॑ । अ॒र्धय॑ति॒ । अथो॑ इति॑ । तेज॑सा । 49

TS 5.1.9.6

वैकङ्कतीम् । एति । दुधाति । भाः । एव । अवेति । रुन्धे । शमीमयीमिति शमी - मयीम् ।
 । एति । दुधाति । शान्त्यै । सीद । त्वम् । मातुः । अस्याः । उपस्थ इत्युप - स्थे ।
 इति । तिसृभिरिति तिसृ - भिः । जातम् । उपेति । तिष्ठते । त्रयः । इमे । लोकाः । एषु
 । एव । लोकेषु । आविदमित्या - विदम् । गच्छति । अथो इति । प्राणानिति प्र - अनान्
 । एव । आत्मन् । धत्ते ॥ 50

(प्रजापतिर् - ऋच्छेत् - स्वा - मेवान्नं - तेजसा - चतुस्त्रिंशच्च) (A9)

TS 5.1.10.1

न । ह । स्म । वै । पुरा । अग्निः । अपरशुवृक्णमित्यपरशु-वृक्णम् । दहति । तत् ।
 अस्मै । प्रयोग इति प्र - योगः । एव । ऋषिः । अस्वदयत् । यत् । अग्ने । यानि ।
 कानि । च । इति । समिधमिति सं - इधम् । एति । दुधाति । अपरशुवृक्णमित्यपरशु-
 वृक्णम् । एव । अस्मै । स्वदयति । सर्वम् । अस्मै । स्वदते । यः । एवम् । वेद ।
 औदुंबरीम् । एति । दुधाति । ऊर्क् । वै । उदुंबरः । ऊर्जम् । एव । अस्मै । अपीति
 । दुधाति । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । अग्निम् । असृजत् । तम् । सृष्टम् । रक्षांसि । 51

TS 5.1.10.2

अजिघासुन् । सः । एतत् । राक्षोग्रमिति राक्षः-घ्नम् । अपश्यत् । तेन । वै । सः ।
 रक्षांसि । अपेति । अहत । यत् । राक्षोग्रमिति राक्षः - घ्नम् । भवति । अग्नेः । एव ।
 तेन । जातात् । रक्षांसि । अपेति । हन्ति । आश्वत्थीम् । एति । दुधाति । अश्वत्थः । वै
 । वनस्पतीनाम् । सपत्नसाह इति सपत्न - साहः । विजित्या इति वि - जित्यै । वैकङ्कतीम्
 । एति । दुधाति । भाः । एव । अवेति । रुन्धे । शमीमयीमिति शमी - मयीम् । एति ।
 दुधाति । शान्त्यै । सशितमिति सं-शितम् । मे । ब्रह्म । उदिति । एषाम् । बाहू इति ।

अतिरम् । इति । उत्तमे इत्युत् - तमे । औदुंबरी इति । 52

TS 5.1.10.3

वाचयति । ब्रह्मणा । एव । क्षत्रम् । समिति । श्यति । क्षत्रेण । ब्रह्म । तस्मात् । ब्राह्मणः । राजन्यवानिति राजन्य - वान् । अतीति । अन्यम् । ब्राह्मणम् । तस्मात् । राजन्यः । ब्राह्मणवानिति ब्राह्मण - वान् । अतीति । अन्यम् । राजन्यम् । मृत्युः । वै । एषः । यत् । अग्निः । अमृतम् । हिरण्यम् । रुक्मम् । अन्तरम् । प्रतीति । मुञ्चते । अमृतम् । एव । मृत्योः । अन्तः । धत्ते । एकविंशतिनिर्बाध इत्येकविंशति - निर्बाधः । भवति । एकविंशतिरित्येक-विंशतिः । वै । देवलोका इति देव-लोकाः । द्वादश । मासाः । पञ्च । ऋतवः । त्रयः । इमे । लोकाः । असौ । अदित्यः । 53

TS 5.1.10.4

एकविंश इत्येक - विंशः । एतावन्तः । वै । देवलोका इति देव - लोकाः । तेभ्यः । एव । भ्रातृव्यम् । अन्तः । एति । निर्बाधैरिति निः - बाधैः । वै । देवाः । असुरान् । निर्बाध इति निः - बाधे । अकुर्वत् । तत् । निर्बाधानामिति निः - बाधानाम् । निर्बाधत्वमिति निर्बाध - त्वम् । निर्बाधीति निः - बाधी । भवति । भ्रातृव्यान् । एव । निर्बाध इति निः - बाधे । कुरुते । सावित्रिया । प्रतीति । मुञ्चते । प्रसूत्या इति प्र - सूत्यै । नक्तोषासा । इति । उत्तरेत्युत् - तस्या । अहोरात्राभ्यामित्यहः - रात्राभ्याम् । एव । एनम् । उदिति । यच्छते । देवाः । अग्निम् । धारयन् । द्रविणोदा इति द्रविणः - दाः । इति । आह । प्राणा इति प्र - अनाः । वै । देवाः । द्रविणोदा इति द्रविणः - दाः । अहोरात्राभ्यामित्यहः - रात्राभ्याम् । एव । एनम् । उद्यत्येतुत्-यत्य । 54

TS 5.1.10.5

प्राणैरिति प्र - अनैः । दाधार । आसीनः । प्रतीति । मुञ्चते । तस्मात् । आसीनाः । प्रजा इति प्र - जाः । प्रेति । जायन्ते । कृष्णाजिनमिति कृष्ण - अजिनम् । उत्तरमित्युत् - तम्

। तेजः । वै । हिरण्यम् । ब्रह्म । कृष्णाजिनमिति कृष्ण - अजिनम् । तेजसा । च । एव । एनम् । ब्रह्मणा । च । उभयतः । परीति । गृह्णाति । षडुद्याममिति षट् - उद्यामम् । शिष्यम् । भवति । षट् । वै । ऋतवः । ऋतुभिरित्युतु - भिः । एव । एनम् । उदिति । यच्छते । यत् । द्वादशोद्याममिति द्वादश - उद्यामम् । सँवत्सरेणेति सं - वत्सरेण । एव । मौञ्जम् । भवति । ऊर्क । वै । मुञ्जाः । ऊर्जा । एव । एनम् । समिति () । अर्द्धयति । सुपूर्ण इति सु - पूर्णः । असि । गरुत्मान् । इति । अवेति । ईक्षते । रूपम् । एव । अस्य । एतत् । महिमानम् । व्याचष्टे इति वि - आचष्टे । दिवम् । गच्छ । सुवः । पत । इति । आह । सुवर्गमिति सुवः - गम् । एव । एनम् । लोकम् । गमयति ॥ 55

(रक्षाऽस्यौ - दुर्बिर - आदित्य - उद्यत्य - सं - चतुर्विंशतिश्च) (A10)

TS 5.1.11.1

समिद्ध इति सं - इद्धः । अञ्जन् । कृदंरम् । मतीनाम् । घृतम् । अग्ने । मधुमदिति मधु - मत् । पिन्वमानः ॥ वाजी । वहन् । वाजिनम् । जातवेद इति जात - वेदः । देवानाम् । वक्षि । प्रियम् । एति । सुधस्थमिति सुध - स्थम् ॥ घृतेन । अञ्जन् । समिति । पथः । देवयानानिति देव - यानान् । प्रजानन्निति प्र - जानन् । वाजी । अपीति । एतु । देवान् ॥ अन्विति । त्वा । सप्ते । प्रदिश इति प्र - दिशः । सचन्ताम् । स्वधामिति स्व - धाम् । अस्मै । यजमानाय । धेहि ॥ ईड्यः । च । असि । वन्द्यः । च । वाजिन् । आशुः । च । असि । मेढ्यः । च । सप्ते ॥ अग्निः । त्वा । 56

TS 5.1.11.2

देवैः । वसुभिरिति वसु - भिः । सजोषा इति स - जोषाः । प्रीतम् । वहिम् । वहतु । जातवेदा इति जात - वेदाः ॥ स्तीर्णम् । बरुहिः । सुष्टरीमेति सु - स्तरीम् । जुषाणा । उरु । पृथु । प्रथमानम् । पृथिव्याम् ॥ देवेभिः । युक्तम् । अदितिः । सजोषा इति स - जोषाः

। स्योनम् । कृण्वाना । सुविते । दधातु ॥ एताः । उ । वः । सुभगा इति सु - भगाः । विश्वरूपा इति विश्व - रूपाः । वीति । पक्षोभिरिति पक्षः - भिः । श्रयमाणाः । उदिति । आतैः ॥ ऋष्वः । सतीः । कवषः । शुभमानाः । द्वारः । देवीः । सुप्रायणा इति सु - प्रायणाः । भवन्तु ॥ अन्तरा । मित्रावरुणेति मित्रा - वरुणा । चरन्ती इति । मुखम् । यज्ञानाम् । अभीति । सविदाने इति सं - विदाने ॥ उषासा । वाम् । 57

TS 5.1.11.3

सुहिरण्ये इति सु - हिरण्ये । सुशिले इति सु-शिले । ऋतस्य । योनौ । इह । सादयामि ॥ प्रथमा । वाम् । स्रथिनेति स - रथिना । सुवर्णेति सु - वर्णा । देवौ । पश्यन्तौ । भुवनानि । विश्वा ॥ अपिप्रयम् । चोदना । वाम् । मिमाना । होतारा । ज्योतिः । प्रदिशेति प्र - दिशा । दिशन्ता ॥ आदित्यैः । नः । भारती । वष्टु । यज्ञम् । सरस्वती । सह । रुद्रैः । नः । आवीत् ॥ इडा । उपहूतेत्युप-हूता । वसुभिरिति वसु - भिः । सजोषा इति स - जोषाः । यज्ञम् । नः । देवीः । अमृतेषु । धत्त ॥ त्वष्टा । वीरम् । देवकाममिति देव-कामम् । जज्ञान् । त्वष्टुः । अवा । जायते । आशुः । अश्वः ॥ 58

TS 5.1.11.4

त्वष्टा । इदम् । विश्वम् । भुवनम् । जज्ञान् । बहोः । कर्तारम् । इह । यक्षि । होतः ॥ अश्वः । घृतेन । तमन्या । समक्त इति सं - अक्तः । उपेति । देवान् । ऋतुश इत्यृतु - शः । पार्थः । एतु ॥ वनस्पतिः । देवलोकमिति देव - लोकम् । प्रजान्निति प्र-जानन् । अग्निना । हव्या । स्वदितानि । वक्षत् ॥ प्रजापतेरिति प्रजा - पतेः । तपसा । वावृधानः । सद्यः । जातः । दधिषे । यज्ञम् । अग्ने ॥ स्वाहाकृतेनेति स्वाहा - कृतेन । हविषा । पुरोगा इति पुरः - गाः । याहि । साद्व्या । हविः । अदन्तु । देवाः ॥ 59

(अग्निष्ठा - वा - मश्वो - द्विचत्वारिंशच्च) (A11)

praSna korvai with starting padams of 1 to 11 anuvAkams :-

(सावित्राणि - व्यृद्ध - मुत्क्राम - देवस्य खनति - क्रूरं वारुणः - सप्तभि - रेकविंशत्या - षड्भि
- न हं स्म - समिद्धो अञ्ज - त्रेकादश)

korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jAatis :-

(सावित्रा - ण्युत्क्राम - क्रूरं वारुणः - पशवः स्यु - न हं स्म - नवपञ्चाशत्)

first and last padam of first praSnam of 5th kANDam

(सावित्राणि - हविरदन्तु देवाः)

॥ हरिः ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पञ्चमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः समाप्तः ॥

=====